

1.1

Biologie = de leer van het leven

Afkomstig van de Griekse woorden *bios* (leven) en *logos* (leer/wetenschap)

- Dood = iets wat ooit geleefd heeft
- Levenloos = iets wat nooit geleefd heeft
- Levend = iets wat de 7 levensverschijnselen vertoont

7 levensverschijnselen:

1. Bewegen
2. Ademhalen
3. Voeden
4. Voortplanten
5. Uitscheiden (= stoffen afgeven aan de omgeving)
6. Groeien
7. Waarnemen (zien/horen/ruiken/voelen)

1.2

Natuurgetrouwe tekening > nauwkeurige tekening met alle details

Schematische tekening > alleen de belangrijke hoofdlijnen/onderdelen getekend

Buitenaanzicht / lengtedoorsnede / dwarsdoorsnede

1.3

Een zaad is opgebouwd uit:

- Zaadhuid = stevig vlies voor bescherming
- Navel = hiermee zat de zaad vast aan de moederplant
- Poortje = gaatje in de zaadhuid naast de navel waarmee het zaad water kan opnemen
- Hartvormig bultje
- Zaadlob = bevat het reservevoedsel
- Kiem > hieruit groeit het kiemplantje

1.4

De horizontale as van een grafiek is de x-as

De verticale as van een grafiek is de y-as

1.5

Groeien = het groter en zwaarder worden van een organisme

Ontwikkeling = het optreden van veranderingen in de bouw van een organisme

Groeispurt = een periode van snelle groei

1.6

Levensfasen:

Baby	0 – 1 ½ jaar	
Peuter	1 ½ - 4 jaar	
Kleuter	4 – 6 jaar	
Schoolkind	6 – 12 jaar	Belangrijk periode voor geestelijke ontwikkeling
Puber	12 – 16 jaar	Sterke lichamelijke veranderingen, o.a. voortplantingsorganen
Adolescent	16 – 21 jaar	Persoon wordt geheel zelfstandig
Volwassene	21 – 65 jaar	
Oudere/bejaarde	65 en ouder	

1.7

Metamorfose = gedaanteverwisseling = lichaamsbouw en levenswijze van jong dier is flink anders dan dat van een volwassen dier

Larve = jong dier dat nog metamorfose moet ondergaan

Levenscyclus vlinder:

Ei	
Rups (= larve)	eet veel, vervelt enkele keren en groeit snel
Pop	zit in een cocon, eet niet, ontwikkelen nieuwe organen
Vlinder	Volwassen dier = imago

Levenscyclus kikker:

Ei	Kikkerdril in het water
Kikkervisje	Haalt adem met kieuwen en de huid Jong kikkervisje heeft inwendige kieuwen, een ouder kikkervisje uitwendige kieuwen Eet algen Voortbeweging m.b.v. staart Leeft in het water
Kikker	Staart is verdwenen Bek is groter geworden Heeft longen gekregen i.p.v. kieuwen: ademhaling nu longen en huid Eet insecten Voortbeweging m.b.v. achterpoten Leeft in het water en op land

1.8

-